

WYPOWIEDZI STOLICY APOSTOLSKIEJ

Dnia 3 stycznia 1958 r. Ojciec św. Pius XII wygłosił przemówienie do siostr zakonnych zajmujących się wychowaniem młodzieży żeńskiej w ramach Akcji Katolickiej. Na wstępie Ojciec św. wyraził radość z powodu ich pracy, dzięki której Kościół zachowuje, a nawet powiększa swój stan posiadania wiernych. Praca kierowniczek młodzieży żeńskiej winna być szczególnie staranna i traktowana na równi z pracą kapłańską ponieważ dotyczy specjalnie delikatnych dusz dziewczęcych. Praca ta wymaga niewątpliwie dużego wkładu czasu i energii, poczucia wielkiej odpowiedzialności, zmierzania ku wytworzeniu awangardy młodzieży katolickiej, która stałaby się fermentem i załączkiem dobrych poczynań oraz zachowania zgodności wysiłków z jednoczesnym szukaniem nowych form (AAS, 50 (1959) 82—4).

*

Dnia 14 stycznia 1958 r. Papież Pius XII wygłosił przemówienie do profesorów, wychowawców i wychowanków papieskiej uczelni „Angelicum” w Rzymie. Całe przemówienie Ojca św. ześrodkowane było dookoła myśli zawartej w modlitwie liturgicznej na dzień św. Tomasza z Akwinu — *quae docuit intellectu conspicere, et quae egit imitatione complere*. Uwieńczeniem przemówienia było przytoczenie przez Papieża przepięknych słów św. Bonawentury zawierających — rzecz można — wskazania dla wykładowców i słuchaczy nauk teologicznych i filozoficznych; „niech nikt nie sądzi że wystarczy mu czytanie bez namaszczenia, spekulacja bez pobożności, dociekanie bez podziwu, oględność bez radości, przezorność bez pobożności, wiedza bez miłości, inteligencja bez pokory, praca naukowa bez łaski bożej, namiastka (symbol) bez mądrości natchnionej łaską bożą...” (*Itinerarium mentis ad Deum*, n. 4; *S. Bonaventurae Opera omnia*, [wyd.] Quaracchi, vol. V, 1891 p. 296). (AAS, 50 (1958) 150—53).

*

Dnia 19 stycznia 1958 r. Papież Pius XII wygłosił przemówienie do pracownic służby domowej miasta Rzymu. W przemówieniu swym Ojciec św. zwrócił uwagę na trzy rzeczy; 1° że praca tego rodzaju nie jest gorsza od innych zajęć, warsztatem jej bowiem jest dom tak ważny dla życia rodzin

i społeczeństwa; 2° że pracownice domowe narażone są na wielkie trudności ze względu na to, iż w domach spotykają się z bardzo różnymi ludźmi, dziećmi, starcami, kalekami i chorymi. Dlatego wzajemne stosunki winny być normowane nie tylko sprawiedliwością zamienną, ale także i przede wszystkim, należyte rozumianą ludzkością; 3° że wielka odpowiedzialność pracownicy domowej płynie z tego, iż najczęściej zamieszkują one, a nawet ciągle współżyją, ze swymi pracodawcami. „Uważajcie waszą pracę jako służbę bożą, zachowajcie swą godność chrześcijanina, kochajcie wasze obowiązki, a stanie się wam posłuszeństwo słodkie i praca lekka. Starajcie się o szczególną delikatność sumienia w zachowaniu się i w słowach”. (AAS, 50 (1958) 85—90).

*

Dnia 20 stycznia 1958 r. Ojciec św. Pius XII wygłosił przemówienie do kierowników Narodowej Federacji Włoskiej Sodalitji licznych rodzin, w którym podkreślił doniosłość zdrowia fizycznego i moralnego ludu chrześcijańskiego, ożywionego gorącą wiarą i ufnością w Opatrzność Boga, a nadto zdrowia małżeństwa katolickiego. Ojciec św. wystąpił w pierwszej części swego przemówienia przeciwko fałszywemu rozumieniu nauki o świadomym macierzyństwie oraz ograniczania potomstwa. „Liczna rodzina dobrze uporządkowana jest jakby widzialnym sanktuarium”. Do tego jednak — zaznaczył Papież w części drugiej swego orędzia — konieczna jest wielka ufność dla pokonania trudności jakie niewątpliwie w życiu licznej rodziny mogą zaistnieć. (AAS, 50 (1958) 90—96).

*

Dnia 11 lutego 1958 r. Ojciec św. Pius XII wygłosił przemówienie do Przełożonych Generalnych zakonów i zgromadzeń zakonnych miasta Rzymu. W przemówieniu swym Papież podkreślił, że cel Kościoła i cel zakonów są sobie bardzo bliskie, bowiem zarówno Kościół, jak i zakony mają za zadanie prowadzenie ludzi do osiągnięcia świętości. W dalszym ciągu swego przemówienia Papież wezwał swych słuchaczy do współpracy z Kościołem w myśl wytycznych zawartych w poprzednich wskazaniach Stolicy apostolskiej. Z kolei Papież przestrzegł przed błędem egzystencjalizmu, wdzierającego się nawet do zakonów. Dlatego istnieje konieczność napominania żyjących w zakonach przed odejściem od prawdy. Przypomniał ponadto przełożonym o odpowiedzialności przed Bogiem za należyte spełnianie swych obowiązków a nawet za zaniedbywanie napominania czy karania. (AAS, 50 (1958) 153—161).

*

Dnia 18 lutego 1958 r. Ojciec św. Pius XII wygłosił przemówienie do wielkopostnych kaznodziejów Rzymu. W przemówieniu swym Papież zwrócił uwagę na specjalne położenie i misję religijno-dziejową Rzymu. Misja Rzymu — to synonim nauki, wiary i obyczajów. Z tego utożsamienia płyną wielkie zobowiązania podtrzymywania wiary i dobrych obyczajów wiernych wiecznego Miasta. Ponadto Papież podkreślił złość niektórych grzechów —

m. in. egoizmu duchowego. „Powiększajcie umiłowani synowie — mówił Papież — świętą awangardę heroicznego wojska, którego działanie, jeśli Bóg pozwoli, umożliwi przygotowanie zwycięstwa i triumfu sprawy bożej”. (AAS, 50 (1958) 161—69).

*

W przemówieniu radiowym wygłoszonym dnia 19 lutego 1958 r. Ojciec św. Pius XII wezwał wychowanków szkół katolickich Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej do okazywania miłości i pomocy biednym dzieciom innych narodowości. (AAS, 50 (1958) 174—176).

*

Dnia 22 lutego 1958 r. Ojciec św. Pius XII wygłosił przemówienie do pielgrzymki pracowników kolei żelaznych we Włoszech. Uczestnikom tej pielgrzymki Ojciec św. przypomniał o zasadniczych obowiązkach pracowników kolei, którymi są zapewnienie odpowiedniej szybkości, wygody i przyjemności a przede wszystkim konieczność skrupulatnej dokładności w najmniejszych nawet szczegółach ich pracy. Dokładność ta jest szczególnie konieczna, ponieważ zaniedbania pracowników kolei mogą powodować bardzo tragiczne skutki jakimi są katastrofy kolejowe powodujące śmierć dziesiątek a nawet setek ludzi. (AAS, 50 (1958) 170—174).

*

Ojciec św. Pius XII wygłosił dnia 9 marca 1958 r. przemówienie do pielgrzymki włoskich robotników z Neapolu i prowincji Kampanii, w którym podkreślił m. in., że żywa tradycja religijna słuchaczy jest pozytywnym objawem świadczącym o przywiązaniu do Kościoła i religii — lecz jednocześnie, że sama tradycja nie zabezpiecza w dostatecznym stopniu przed niebezpieczeństwami współczesnego życia. Dlatego Papież wezwał swych słuchaczy do czujności i gorącej modlitwy oraz do posłuchu głosowi Zastępcy Chrystusa na ziemi. (AAS, 50 (1958) 205—212).

*

Papież Pius XII dnia 3 maja 1957 r. ustanowił i ogłosił św. Sebastiana męczennika patronem wszystkich stróżów i dozorców pracujących w miastach włoskich. (AAS, 50 (1958) 148—149).

*

Kongregacja dla spraw zakonnych wydała dnia 8 grudnia 1957 r. instrukcję omawiającą zagadnienie wspólnego wychowania młodzieży żeńskiej i męskiej (koedukacji). Instrukcja składa się z trzech części zawierających omówienie zasad (*principia*), wytycznych (*normae*) i warunków (*cautiones*).

Koedukacja rozumiana w ścisłym znaczeniu, ogólnie rzecz biorąc i sama przez się, jest niedozwolona. Dopuszczalna jest jedynie w tych warunkach, gdzie można ją traktować jako konieczne i mniejsze zło. W takich przypad-

kach Stolica Apostolska poleca, by w miarę możliwości tworzyć tzw. współinstytuty (*coinstitutio*), czyli zakłady wychowawcze mające oddzielne sale wykładowe i mieszkania oraz wspólne gabinety czy zakłady naukowe użytkowane w różnych godzinach. Ma to na celu zaoszczędzenie zbędnych wydatków. W takich bowiem przypadkach nie ma koedukacji w ścisłym znaczeniu tego słowa.

W każdym zakładzie winien być opiekun duchowy, który powinien kierować i czuwać nad życiem duchowym. Dobór nauczających winien być szczególnie staranny. Powinni to być ludzie wypróbowani pod względem wartości moralnych i intelektualnych.

Nie wolno urządzać wspólnych dla młodzieży męskiej i żeńskiej zajęć gimnastycznych. W klasach młodzież winna siedzieć oddzielnie. Zupełnie oddzielnie powinny być prowadzone lekcje na temat szóstego przykazania Dekalogu i niektórych zagadnień z biologii, psychologii — zwłaszcza tam gdzie jest mowa o zagadnieniach właściwych płci odmiennej. Ponadto młodzież powinna mieć specjalne pogadanki na temat wzajemnego odnoszenia się. (AAS, 50 (1958) 99—103).

*

Kongregacja Rytów dekretem z dnia 5 lutego 1958 r. udzieliła pozwolenia na powtórzenie w środę popielcową posypywania popiołem głów wiernych także na Mszach św. wieczorowych (*semel mane ante Missam principalem peragenda est, ante Missam quoque Verpertinam iterari possit*). (AAS, 50 (1958) 104).

*

Kongregacja św. Oficjum dnia 14 lutego 1958 r. wydała przypomnienie skierowane do biskupów, by nie pozwalali wprowadzać do nabożeństw ściśle liturgicznych np. mszy św., niezatwierdzonych modlitw, próśb czy czytań, aby przypomnieli swym kapłanom, że jedynie do Stolicy Apostolskiej należy aprobowanie nabożeństw i nowych ksiąg liturgicznych. (AAS, 50 (1958) 114).

*

Kongregacja św. Oficjum dnia 18 lutego 1958 r. wydała *Monitum* przypominające obowiązek szybkiego udzielania Chrztu św. dzieciom. O obowiązku tym powinni napominać wiernych proboszczowie i kaznodzieje. (AAS, 50 (1958) 114).

Ks. Franciszek Greniuk